

БЕРЕГА КЕСЛЕР

Е В А

Издаването на това произведение беше подкрепено от ТРАДУКИ, литературна мрежа, в която са включени Федералното министерство за европейски и международни въпроси на Република Австрия, Министерството на външните работи на Федерална република Германия, Швейцарската културна фондация „Про Хелвения“, Австрийското сдружение на преводачките и преводачите (Литературна къща Виена) по възложение на Федералното министерство за изкуство, култура, държавна администрация и спорт на Република Австрия, Гьоте-институт, Фондация „С. Фишер“, Словенската агенция за книгата, Министерството на културата и медиите на Република Хърватия, Министерството на обществото и културата на Княжество Лихтенщайн, Фондацията за култура на Княжество Лихтенщайн, Министерството на културата на Република Албания, Министерството на културата и информацията на Република Сърбия, Министерството на културата на Румъния, Министерството на образованието, науката, културата и спорта на Черна гора, Лайпцигският панаир на книгата, Министерството на културата на Република Северна Македония, Министерството на културата на Република България.

Книгата е преведена в Европейския преводачески колегиум в Щрален, Германия

Verena Keßler

Eva

© 2023 Carl Hanser Verlag GmbH & Co. KG, München

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI, 2024

© Кремена Филчева – художествено оформление, 2024

© АТЛАНТИС КЛ, 2024

ISBN 9789549621853

ВЕРЕНА КЕСЛЕР

ЕВА

Превод от немски
Любомир Илиев

АТЛАНТИС ♦ КЛ

София, 2024

Поредица „Вълшебната планина“

Съвременна проза от Германия, Австрия и Швейцария

Хайнрих Бьол. *Групов портрет с дама*
Урс Вигмер. *В Конго*
Гюнтер Грас. *Моето столетие*
Ханс Улрих Трайхел. *Изгубеният*
Бернхард Шлинк. *Четецът*
Гюнтер Грас. *Рачешката*
Томас Бернхард. *Племенникът на Витгенщайн*
Бернхард Шлинк. *Бягства от любов*
Томас Бернхард. *Крушенецът*
Ханс-Улрих Трайхел. *Земният Амур*
Уве Тим. *Например брат ми*
Мартин Зутер. *Перфектен приятел*
Даниел Келман. *Аз и Камински*
Мартин Зутер. *Тъмната страна на луната*
Томас Бернхард. *Изличаване*
Гюнтер Грас. *Да люспиш лука*
Ханс Магнус Енценсбергер. *Йозефине и аз*
Урс Фас. *Любовен архив*
Зилке Шойерман. *Часът между деня и нощта*
Роберт Музил. *Човекът без качества*
Юлия Франк. *Вещица по пладне*
Сибиле Левичаров. *Апостолов*
Томас Бернхард. *Моите награди*
Гюнтер Грас. *Старата камера*
Юли Це. *Корпус деликти*
Уве Телкамп. *Кулата*
Уве Тим. *Как се появи наденичката с кърви*
Кристоф Магнусон. *Не бях аз*

Норберт Гцрайн. *Южни зими*
Томас Бернхард. *Сеч*
Сибиле Левичаров. *Блуменберг*
Тимур Вермеш. *Той пак е тук*
Симон Урбан. *План D*
Зилке Шойерман. *Пърформанс в Шанхай*
Алекс Капю. *Леон и Луизе*
Петер Щам. *Денят е нощ*
Кристоф Рансмайр. *Атлас на един боязлив мъж*
Алекс Капю. *Фалшификаторът, шпионката и бомбаджията*
Франц Кафка. *Процесът*
Ралф Ротман. *Разстрел напролет*
Луц Зайлер. *Крузо*
Норберт Гцрайн. *В свободния свят*
Рафик Шами. *София или Началото на всички истории*
Кристоф Рансмайр. *Кокс или Ходът на времето*
Кристоф Хайн. *Щастливец с баща*
Томас Бернхард. *Мраз*
Мирко Боне. *От ден по-ясна*
Роберт Зееталер. *Полето*
Франц Кафка. *Замъкът*
Томас Бернхард. *Бетон*
Герт Лошюц. *Красива двойка*
Томас Бернхард. *Варницата*
Франц Кафка. *Изчезналият*
Джаки Томе. *Братя*
Роберт Музил. *Лутанията на възпитаника Тьорлес*

I

Ева Лохаус дойде с един голдън ретривър, оказа се женски, представи ми го като *Меди*. Като изчезналото момиченце ли?¹, насмалко да запитам, но само се усмигнах и видях как животното послушно легна под масата.

– Добре е възпитана – казах.

– Да – отвърна тя. – При кучетата все още се получава.

Шефката на моя отдел ме беше предупредила, че Лохаус е малко особена, та да не се стряскам. Бях махнала с ръка с думите, че е напълно по силите ми да задам няколко въпроса на учителка без опит в медиите, като не се отклонявам от целта си, сега обаче не бях чак толкова сигурна. Жената притежаваше вродено чувство за превъзходство, което ме накара да си спомня как съм стояла отпред на черната дъска и не съм можела да реша задачата. Поръча си чай, аз също. След като сервитьорката се отдалечи от масата ни, поставих звукозаписното устройство помежду ни и го включих.

– Е, тогава... – каза тя и ме погледна подканващо. Усетих тръпки в стомаха си и изпитах нужда да положа ръка върху него, обаче се стегнах.

– Госпожо Лохаус, във вашето есе „Контрацептивът спасява живот“ казвате, че ако прекратим размножаване-

¹ На 3 май 2007 г. тригодишното английско момиченце Медлин Маккани (Меди) изчезва безследно от хотелската си стая в португалския курорт Прайя-да-Луш. – Б. пр.

то, ще можем да се противопоставим донякъде на климатичната криза. Текстът ви предизвика доста негодувание и беше дискутиран емоционално, получавали сте дори заплахи за убийство. Очаквахте ли такава реакция?

Започна да ми отговаря още преди да съм доизрекля последната дума и веднага усетих неприятното чувство, че съм задала твърде очебиен въпрос.

– Разбира се. Разбира се, че го очаквах. Та германците са готови да излязат на барикадите дори когато някой им предложи да ядат по-малко вурстове. По отношение на децата това го няма, то е абсолютно табу. Читателите ми обаче *не пожелаха* да бъде разбрана. Никога не съм казвала, че сега трябва да приспим с инжекция всички деца, на възраст под десет години. – Посегна към къдравата си, тъмноруса коса, пропъстрена тук-там от сиви кичури, и я събра на тила си, след което се подпря с лакти на масата. – Всъщност цялата история е малко комична.

Сервитърката дойде с чая, настъпи кратка пауза, в която и двете топнахме пликчетата си чай в горещата вода.

– Пишете, че отказът от собствено дете би могъл да спести 58,6 тона CO₂ годишно. Начинът, по който е направено това изчисление, междувременно беше подложен на остра критика, но дори да го вземем под внимание: няма ли и някакво друго решение, освен да спрем да раждаме деца?

Засмя се, като че ли не можеше да повярва, че ѝ задавам този въпрос. Като че ли ми го е обяснявала хиляди пъти, но аз съм прекалено тъпа.

– Добре – каза тя. – Всички ние можем естествено да се откажем от колите и от електричеството, да не летим повече, да не ядем месо, да намалим радикално потреблението си и да живеем в малки жилища без отопление. Но дори тогава остава въпросът с какво ще изхранваме всички. Земеделските площи не са безкраен ресурс,

всяка изсечена гора, всяко мочурище, което трябва да бъде превърнато в нива, водят до изхвърлянето на нови парникови газове. В моретата няма риба, на практика са празни, за какво са ни тогава още повече любители на панирани рибешки пръчици? Не може да има безкраен растеж на една крайна планета, това е простата сметка.

Вдигна за кратко рамене и ме погледна така, сякаш искаше да провери дали най-сетне съм я разбрала. После свали порцелановото капаче от чашата си и извади пликчето чай, не бе висяло във водата и две минути.

– Казвате, значи: по-добре да осигурим на тези, които вече са родени, по-приятен живот без ограничения?

– Казвам, че ако не раждаш деца, спестяваш страдание. На всички трябва да стане ясно, че всяко родено днес дете ще изпита последиците от климатичната криза с цялата им тежест. Много е вероятно да се стигне до войни за ресурси, които да засегнат цялата планета. Най-доброто, което родителите могат да направят за децата си, е изобщо да не ги раждат.

Взех едно от пликчетата със захар в средата на масата, разкъсах го и изсипах съдържанието му в чая си. Всъщност не исках никаква захар, но имах нужда от тези пет секунди, за да овладее емоциите си.

– Винаги ли сте знаели, че не искате деца? – попитах и тутакси съжалих. Не исках да задавам въпроси от личния живот на събеседничката си, не бях такава журналистка. Почувствах как страните ми пламват. Затова пък Лохаус изведнъж стана съвсем непринудена. Усмихна се като човек, който в края на краищата ще се окаже прав.

– Нямам намерение да превръщам личното нещастие в политически проблем, ако имате това предвид. А менструацията ми е още съвсем редовна.

*

След интервюто взех метрото до редакцията. Затулих ушите си със слушалките, имах нужда за няколко минути да се отстраня от външния свят. Усещах някаква тежест в гърдите, но си забраних каквото и да било тълкуване, беше твърде рано. Метрото бе почти празно, въпреки това на следващата спирка един мъж седна с навярно двугодишната си дъщеричка на мястото точно срещу мен. Детето беше стъпило с обувки на седалката и пляскаше с ръчички по зацапания прозорец. Когато започна да лиже стъклото, той го взе в скута си. Имах чувството, че вече съм виждала някъде това момиченце, но бащата не ми се видя познат. Може би бях гледала дъщеричката му твърде дълго, защото изведнъж тя ме посочи с пръст и се засмя. Бащата каза нещо и също се засмя, но не чух какво, музиката беше твърде силна. Незабелязано я намалих. Момиченцето продължаваше да ме сочи и този път го разбрах:

– Мама!

– Това не е мама, глупаче – каза бащата и нежно натисна ръката на детето надолу. – Мама е в офиса, нали знаеш.

– Мама! – не престана то, като се заливаше от смях.

– Мама, мама!

Направих се, че нищо не чувам и отново се загледах през прозореца. В знамения от такова естество отдавна не вярвам.

*

По някое време просто се започна и оттогава не е спирало. Бяхме може би в средата на двайсетте си години, когато тази тема се запромъква в разговорите между приятелки, когато почнахме взаимно да се питаме дали можем да си представим кога е подходящият момент, колко искаме да имаме и от кого. Известно време тези

разговори бяха чисто хипотетични, като че ли гинеколожките ни при всеки преглед не ни предупреждаваха, че не трябва да протакаме много. Ето че обаче първата от нас го направи наистина. „Страх ли те е? – исках да я попитам, когато ми сподели, че е бременна. – Ами ако не ти хареса? Ако установиш, че тази работа не е за теб?“ Но нищо не казах. Тя нямаше вид на човек, който се страхува, а аз не исках да съм тази, която ѝ внушава такива мисли. При втората вече не бях толкова изненадана, а от третата нататък вече знаех как да реагирам, щом започнат да ми говорят за бременността си. Излъчваха някаква радостна нервност, преди да въведат информацията с широка усмивка и думите: „Имам да ти казвам нещо ново.“ Изработих си съответния начин на реагиране с възторжено „О, колко хубаво!“, прегръдка, благопожелания, сияйна усмивка. Бях готова с първите си стандартни въпроси: как се чувстваш? Кога е терминът? Отпусъкът по майчинство? Имах чувството, че поставям малка пиеса – текстът беше един и същ, само публиката се сменяше. Но аз не бях единствената, която беше подготвена, от ответната страна също имаше стандартен въпрос. Не минаваше много време, докато той се появи като изнервящ рекламен банер на екрана: „А вие кога?“

*

Когато тази вечер се прибрах вкъщи, Мило беше направил вегетарианска лазаня и беше сложил вечерята ни на ниската холна масичка пред включения телевизор. Обикновено така се хранехме, като двама тийнейджъри, и беше много по-удобно, отколкото да седим на столове, с крака, положени в скута на другия, сякаш можехме да сме във връзка, само ако телата ни се допират. Даваха някакъв документален филм за животни, Мило имаше странно предпочитание към тях и казваше, че било мно-

го успокоително да гледаш как животните живеят като животни, и това бе една от малкото точки, по които между него и сестра ми Мона имаше единомислие. Докато свалях сугиена си под пуловера и се напъхвах в домашния си клин, му разказах как е минало интервюто с Лохаус.

– Какво мислиш за нея? – попитах го, когато се тръшнах до него на дивана.

– Нищо, разбира се – каза той и ни сложи по едно голямо парче лазаня в чиниите.

– Но не е ли донякъде права? – попитах. – По-малко хора, по-малко CO₂. Нелош план да бъде спасена земята. Още кашкавал, моля.

Мило ме погледна така, сякаш бях казала, че кацане на Луната не е имало. После прехвърли част от собствената си кашкавалена коричка от неговата чиния в моята.

– И за кого тогава да спасяваме земята, след като няма да има никой? – попита той.

– За природата? – предложих аз. – За животните? За нейния голдън ретривър може би.

Хапнах от лазанята, беше още твърде гореща и си опарих езика.

– Има куче, така ли?

Кимнах, все още заета да премятам горещата хапка насам-натам из устата си, за да я охладя поне малко, преди да я погълна.

– Кучка. Меди.

Мило неодобрително изсумтя и си напълни устата с голям къс лазаня. Изглежда, не му правеше впечатление, че още пари.

– Какво? – попитах.

Той поклати глава и ми отговори с пълна уста.

– И това ако не е двуличие – каза. – Тръгнала да забранява на другите хора да имат деца, а самата тя гледа животно, което яде по няколко кутии месо на ден.

– Ти си враг на животните – казах.

Мило ме погледна с присвити очи и отново набоде от чинията ми кашкавала, който току-що ми бе предоставил. Дуелирахме се известно време с вилиците си, но когато на дивана пръсна капка доматиен сос, склочихме примирие. Мило увеличи звука на телевизора. Един пингвин тъкмо повръщаше полусдъвкана риба в човката на пингвинчето си.

– Отвратително – казах.

– Враг на животните си ти! – каза Мило.

*

Да опитаме за последен път, така бяхме решили с Мило три седмици по-рано. Лежахме на леглото, бях заровила лице в пуловера му и бях пхнала грейка под колана на анцуга си.

Разбира се, че бяхме си правили изследвания, спермограми, хормонална картина, проходимост на яйцепроводите, изобщо пълната програма. Физически всичко беше наред, и двамата бяхме здрави. Едва постепенно ни се изясни, че този резултат е възможно най-лошият. Само защото не беше открита причина не означаваше, че дефектът е отстранен.

– Естествено може да продължите да опитвате по естествен път – бе казала лекарката при последното ни посещение в гинекологичната клиника. – Аз обаче бих ви препоръчала да обсъдите възможността за изкуствено осеменяване.

Бяха ме полазили тръпки по гърба. Мразех всичко в този израз, не исках да бъда осеменявана, особено изкуствено. Още един опит, казахме си, когато няколко дни по-късно цикълът ми пак дойде, за последно, после ще решим дали да предприемем следващата крачка, или окончателно да се откажем. А че по този въпрос няма

как да имаме едно и също мнение, никой не се реши да изрече.

*

Познавахме се едва от няколко седмици, когато Мило претърпя злополука. Работеше на големи строежи, малко спречкване с краниста, и ръката на Мило се озовава между земята и бетонната плоча. Два тона срещу няколко костици. Дни наред нямах никаква вест от него и вече почти се бях примирила, че всичко е свършило, мислех си, че съм се излъгала в него и че и той е от онези, които просто престават да се обаждат. И ето че ми прати есемес от болницата. Дали съм имала здрави нерви и дали бих събрала кураж да го посетя в болницата. Били му ампутирали кутрето, безименния пръст и половината среден пръст на лявата ръка, написа ми го предварително и аз се бях настроила да му съчувствам, да го утешавам и да го ободрявам. Заварих обаче Мило в прекрасно настроение.

– По-добре, отколкото палеца и показалеца, нали? – каза той и избухна в смях.

Този ден в болницата беше денят, в който се влюбих в него. Всеки път, когато в стаята влезеше някой от болничния персонал, той се шегуваше, настояваше да направи рекламация и викаше:

– Липсват ми части! Комплектът не е пълен!

И тогава разбрах, че искам да прекарам живота си точно с такъв човек. Човек, когото нищо не може да пречупи.

С обезщетението, което неговата фирма бе длъжна да му изплати, понеже не бяха спазени указанията за безопасност, направихме през лятото първото си пътешествие заедно. Пътувахме три седмици из Албания, от Саранда до Дуръс, все по протежение на брега. Нямахме

предварителен план, отсядахме, където ни харесваше, наемахме квартирите си спонтанно, вземахме автобус или просто заставахме на шосето да ни вземе някой. Учудих се колко единни бяхме при вземането на всички решения, докато не осъзнах, че Мило просто се съобразява с моите желания. Когато го попитах дали е така, ми призна, че няма никакво желание за каквито и да било дискусии. Повечето неща били прекалено маловажни, за да спори човек за тях, искал да се наслаждава на времето с мен и щом аз съм доволна, значи и той е. Когато следващия път трябваше да решим дали да отидем пеш до набелязаното място, или да наемем мотопеди, нарочно не изказах мнението си, така че Мило се видя принуден сам да вземе решение. Нужно ми беше немалко усилие на волята после да не мърморя, че е твърде горещо да се ходи пеш и че трасето е направо перфектно за едно кръгче с мотопед. Скоро след това се върнахме към предишния си шаблон на поведение.

Мило казваше съвсем ясно какво иска единствено в леглото. Да спиш с него беше лесно като да рисуаш по номера, водеше ръцете ми там, където той ги искаше, казваше ми как да се движа и обръщам, задаваше темпото и уверено ни докарваше до кулминацията. Когато от време на време се осмелявах да кажа какво аз пък искам от него, той в повечето случаи го отхвърляше.

– Това искаш, така ли? – казваше и правеше нещо съвсем различно. Така и не разбрах защо това ми харесва толкова.

Когато по-късно си спомнях тази наша ваканция, я наричах за себе си *Уроците на Мило*. През тези три седмици научих всичко съществено, което исках да знам за него. Например че най-важните хора в живота му са братята и сестрите му. Имаше двама братя и една сестра, всичките родени с разлика по-малко от година и си бяха много близки. Мило беше най-малкият. Обясни ми, че

сякаш още с раждането си имал приятели. Дори сега, когато всички живеели толкова далеч, никога не се чувствал наистина сам. Всеки ден пращаше безброй гласови съобщения по груповия чат с братята и сестра си, а вечер често слушахме заедно съобщенията на останалите, в които споделяха как е минал денят им. Най-големият му брат и сестра му вече имали деца, скоро и първата рожба на средния брат щяла да се появи на бял свят. Когато Мило ми показваше снимки и клипчета на племенниците си, лицето му придобиваше съвсем особено изражение. Отначало не бях в състояние да го изтълкувам, но по едно време ми стана ясно, че става въпрос за смесица от обич и болка.

Разбира се, и аз му разказвах за Мона. Как като деца сме били неразделни, как нощем не можех да заспя, ако тя не лежеше до мен, как навремето сме имали чувството, че всяка от нас може да чете мислите на другата, как с никого не съм могла да говоря толкова тихо, но въпреки това да бъда разбираана. „Защо никога не ѝ се обаждаш?“, беше попитал Мило и аз наистина се помъчих да му обясня защо. По-различни сме от неговите братя и сестра, нямаме нужда да се чуваме всеки ден, за да сме си близки.

„Ама наистина ли не искаш да знаеш как е?“, беше попитал. А *тя* не иска ли да знае *аз* как съм?, бих му отговорила. Намерих обаче малодушното оправдание, че откакто има деца, е много заета, и Мило престана да пита. Но какви точно са отношенията ни с Мона така и не разбра, включително по-късно.

Беше последната вечер от нашето пътешествие, Тирана, 42 градуса. Бяхме прекарали деня в климатизираната хотелска стая, няколко пъти бяхме спали един с друг и бяхме гледали албански сериали, към които си измисляхме собствени сюжети, защото не разбирахме диалозите. Привечер огладняхме и решихме да рискуваме и

да излезем въпреки жегата, за да си хапнем хубаво преди отпътуването. Не знам защо решихме, че е добра идея да си вземем суши от един бюфет „All you can eat“ за десет евро, включително напитките. Още по обратния път към хотела ми стана лошо, което се дължеше единствено на обстоятелството, че бях яла и пила прекалено много, но едва се качихме в стаята и избълвах в тоалетната цял водопад от риба, ориз и джин тоник. Тънка плъзгаща се врата отделяше банята от малката стая, но както се бях свлякла на пода, бездруго не можех да я затворя. Мило видя всичко. Всеки път, когато понечвах да стана, стомахът ми пак започваше да се бунтува и аз отново повръщях. След известно време той дойде при мен и положи ръка на челото ми. Цялата гориш, каза и ми натика в ръката бутилка вода, която жадно изпих. Не мина минута и отново избълвах всичко. Мило ме погледна угрижено. „Твърде много течност губиш – каза. – Дехидратирала си се.“ Чух думите му, но не ги разбрах, мозъкът ми сякаш бе изключил, всичко, което правех, се контролираше единствено от тялото ми. По едно време чух Мило да говори по телефона. Английският му не беше добър, бях установила това по време на нашето пътешествие, но все пак успя да извика линейка, която пристигна само след няколко минути. Както се оказа, най-близката болница беше на няколкостотин метра надолу по улицата. В спешното отделение веднага се сдобих с прякор: Sushi-Girl. Знаели го това заведение, обясни един от санитарите, здравната служба отдавна била информирана. „But why still open?“, попита Мило. Санитарят вдигна многозначително вежди и потърка палеца в показалеца си. Бях отведена в пълна стая с шест легла, където трябваше да легна на допълнително внесена кушетка и щом ме сложиха на система, тутакси заспах. Когато се събудих, навън беше светло. Извърнах глава и видях Мило, който спеше, неудобно свит, на един стол до моята кушетка,

отпуснал брадичка на гърдите си, с петно от слюнка на фланелката. Беше останал при мен цялата нощ, макар хотелът да бе на две минути път.

– А защо *на теб* нищо ти няма? – попитах го по-късно на летището. – Нали яде от същия бюфет?

Не ми отговори, само се ухили и потърка един в друг палеца и показалеца на лявата си ръка.

– Във всеки случай непременно трябва да поразработим по въпроса да влизаме по-рядко в болница, ако останем заедно – казах.

– Ако?

*

През нощта след интервюто не можах да мигна. Бодежите в гърдите бяха отслабнали, а и иначе не чувствах в тялото си никаква тръпка, нищо, което да ме накара *просто да усетя*, както пишат жените по форумите. Като че ли бременността е някакво магическо обсебване, някакво сферично състояние. Но какво ли знаех аз? Може би беше точно така, може би началото на живота наистина се усещаше като някакъв божествен токов удар в слабините и всичко, което си бях въобразявала досега, са били само стомашни газове. Опипах под тениската корема си, без да знам какво точно търся. Прекарах пръсти по леките очертания на мускулите, напрегнах ги, преброих плочките. От няколко месеца отново правех всяка сутрин упражненията си и тичах през ден. За известно време бях престанала, след като бях прочела в интернет, че макар спортът по принцип да стимулира плодовитостта, във фазата на имплантиране на зародиша не всеки спорт е за препоръчване. Препоръчвала се концентрация върху дейности, които причиняват по възможност минимум сътресения на матката и най-добре отговарят на същинската природа на жената. Така стиг-

нах до йога за стимулиране на фертилитета. Отначало наистина имах чувството, че ми се отразява добре. Намерих безброй видеа в ютюб, позите бяха успокояващи и доведоха дотам, че болките в долната част на гърба ми почти напълно изчезнаха. По едно време обаче открих едно видео, при което към йогата се притуряше и медитация. Бъдещото дете трябваше да се визуализира и да се покани да дойде. Мило ме откри разплакана на постелката за йога, видеото отдавна бе свършило. Попита ме какво ми е и легна до мен. Детето ни не ме ще, разстроено му обясних аз, игнорира поканата ми и вероятно чака да му се случи нещо по-хубаво.

– Какво? – попита той с недоумение и аз му показах лаптопа, който стоеше още отворен на една табуретка. Мило седна и прочете на висок глас заглавието на видеото:

– Йога за фертилитет, отхвърляне & приемане, спиритуално помагало за желаещите да заченат.

Затвори лаптопа и настоя от следващия ден отново да започна да тичам.

Погледнах телефона си, беше 00:42. До мен Мило дишаше равномерно и спеше дълбоко. Имаше способността, щом си легне, веднага да заспи, все едно какъв е бил денят му. За нищо друго не му завиждах повече. Започнах да броя от сто в обратен ред, за да се успокоят мислите ми, но не се получаваше, непрекъснато се отклонявах, не стигнах дори до осемдесет. Спомних си предаването „Технологии, развлечение, дизайн“, което бях гледала преди години, и как един барабанист обясняваше, че човек може да потъне в дълбок сън, ако почуква в определен ритъм, но вече не се сещах какъв беше този ритъм. Втрених се в една точка на тавана и се заставих да държа очите си отворени с надеждата, че така ще се уморят и ще се затворят от само себе си, но и от това нямаше резултат. Малко след един станах тихо и

излязох от спалнята.

Мило не обичаше да тичам нощем. Често спорехме по този въпрос, беше една от малкото теми, по които той не отстъпваше.

– Ами ако те срещне някой смахнат? - питаше всеки път и вадеше от паметта си истории, които бил виждал в криминалните предавания. Вече ще съм загоряла, казвах, просто ще му избягам и ще съм много по-бърза от някакъв си убиец, дебнал навярно с часове в храстите и с напълно сковани колене. На Мило това не му се струваше смешно и заплашваше да разкаже на всички, че съм го напуснала, ако не открият трупа ми. Тогава му казвах, че по този начин ще насочи подозрението към себе си и това люшкане насам и натам продължаваше цяла вечност, като преминаваше без какъвто и да било преход от сериозност към шега и обратно, докато накрая бясна излизях да тичам, а обиденият Мило ме чакаше да се прибера.

Въздухът вън беше приятно хладен. Март бе към края си, пролетта вече беше заявила за себе си с първите топли дни, но зимата все още не бе свършила. Нагласих лентата на челото си и тръгнах. Естествено и аз не смятах, че нощем на улицата е напълно безопасно. Просто по някое време бях решила, че това няма да ме накара да се заключвам вкъщи, щом залезе слънцето. Компромисът ми се състоеше в това, че бягах по добре осветените централни улици. И наистина след няколко метра настъпваше онова приповдигнато настроение с усещането за непобедимост, с увереността, че ако ми се наложи, наистина бих могла да избягам.

Тичах вече може би двамазет минути, когато зърнах таралежа. Беше пхнал муцунката си до половината в кофичка от кисело мляко и я тикаше през улицата. Стържещият звук, предизвикан от това, ми се стори несъответно силен в тишината на нощта. Спрях и клекнах до

зверчето. За момент и таралежът престана да се движи, сигурно ме беше чул или подушил. После отново тръгна. Вероятно и той бе решил, че възможните опасности няма да го отклонят от намеренията му. *Където има хора, има и боклук*, това изречение отново изскочи в съзнанието ми. Лохаус го беше казала сутринта на интервюто и после бе обяснила кой съответно е най-лесният начин боклукът да бъде намален: „Като се намали броят на онези, които правят боклук.“ Извадих телефона от джобчето на спортния си клин и заснех видео. Исках да го пратя на Мило, но се отказах. Може би изобщо не беше забелязал, че ме няма. Вместо на него, след кратко колебание го изпратих на Мона. „Това си ти“, писах отдолу, стара закачка помежду ни. За моя изненада тя беше онлайн, двете чавки веднага посиняха. Стоях посред нощ на улицата и чаках да видя какво ще отговори сестра ми. След като мина цяла вечност, все пак дойде една снимка. Сигурно току-що я бе направила в стаята на момичетата, познах завивките на една от племенничките си. На снимката се виждаше ужасно грозна кукла, някой беше оцветил устните ѝ със син флумастер и ѝ бе отрязал косите. „А това си ти“, пишеше отдолу. Ухилих се, прибрах си телефона и освободих таралежа от кофичката. Когато се прибрах вкъщи, се чувствах приятно уморена и лека.

*

При всяка своя мисъл за детството си виждах Мона. В спомените ми нямаше нито една картина без нея. Когато бяхме още малки, леглата ни стояха едно до друго в средата на детската стая като брачно легло. Има несметно количество снимки с нас, как спим прегърнати, свити като малки животинки, сякаш искаме да се стоплим. Седнехме ли някъде, едната винаги слагаше краката си в

скута на другата, а когато стояхме прави, едната обвиваше с ръце корема на другата, застанала гърбом пред нея и опираше брадичка между плешките ѝ. Имахме си игра, която бяхме нарекли *Пенеруда*, при която приближавахме лицата си толкова много, че миглите ни пърхаха една в друга. Понякога убеждавах Мона да си сплетем заедно косите. Известно време беше забавно да ходим така, но после винаги тя губеше желание и разваляше плитката. Беше само единайсет и половина месеца по-голяма от мен, само единайсет и половина месеца бе познавала света без мен. Много дълго изпитвах желанието да сме близначки. Представях си, че ще ни възприемат като едно цяло, което никой не може да раздели. Още тогава изпитвах това желание: да имам човек, само един, който безусловно да принадлежи само на мен.

Бях на тринайсет, а Мона – на четиринайсет, когато тя внезапно се сдоби с приятел. Той живееше в нашия квартал, но ходеше в друго училище. Беше се запознала с него при масите за тенис, където прекарвахме следобедите си с неколцина приятели, но без да играем тенис. Просто бе дошъл при нея и я беше попитал дали иска да поседят заедно на една от пейките. Отиде с него, а аз я гледах как непрекъснато докосва с коляното си неговото, как докато връзва косите си на тила, насочва към него острите си лакти, как не спира да кима и да се смее, като че ли има пред себе си най-духовития човек на света. След време изчезнаха заедно и не се върнаха, преди групата ни да се разотиде. Тази вечер се прибрах сама вкъщи.

– Познаваше ли го отпреди? – я попитах, когато покъсно лежахме в леглата си, които от известно време бяха разместени, всяко край една от стените.

– Нее, защо?

– И какво правихте двамата?

– Какво мислиш, че сме правили?

– Сега гаджета ли сте?

Мона нервно изпъшка.

– Не бъди толкова загубена – каза тя. – Не е задължително веднага да станем и гаджета.

Но все пак станаха. Отначало се срещаха всеки ден при масите за тенис, но много скоро започнаха да изчезват с часове, вероятно у дома при него, никога не зададох този въпрос на Мона. По онова време тя започна да ме отблъсква, щом легнех на дивана до нея, оплакваше се, че ѝ отнемам въздуха, когато я прегърнех изотзад, докато чака яденето си пред микровълновата печка. Дълго недоумявах какво става, чувствах се отритната и изоставена, докато един ден на свой ред и аз си имах вече приятел и разбрах. Ставаше въпрос за близостта. Тя е неделима.

*

Свалянето на интервюто ми отне почти целия ден. Непрекъснато спирах записа и ходех до кухнята, за да си наляя чаша вода или да си направя кафе и да питам колежките си какви са плановете им за уикенда. Незабавно отговарях на всеки имейл и дори избърсах пръските от супа от последната седмица с влажна кърпичка, предназначена за лаптопа ми. Никога не бях харесвала собствения си глас, мразех тези *значи* и *тъй да се рече* и *бих казала*, неуверения смях, шумното дишане, недовършените изречения. Заради всичко това си бях изработила навика да си представям, че говоря не аз, а някое съвсем чуждо лице. При това интервю обаче не ми се удаде – пред очите ми се редяха картини като на филмова лента, отново виждах как двете седим една срещу друга, усещах неувереността, която Ева Лохаус ми внушаваше. По-малко от час преди срока за предаване найсетне успях да се стегна и да натракам останалата част от интервюто сравнително съсредоточено.